

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

BUN·K®

Business Unit Natuurlijk Kapitaal

Met andere ogen kijken
naar...

...biomassa

Yuri Wolf, regiomanager Business Unit

10 oktober 2018

10/10
DAG VAN DE
DUUR
DAG VAN DE
DUUR
ZAAAMHEID

www.dagvandeduurzaamheid.nl

Commonland

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat

Chicken

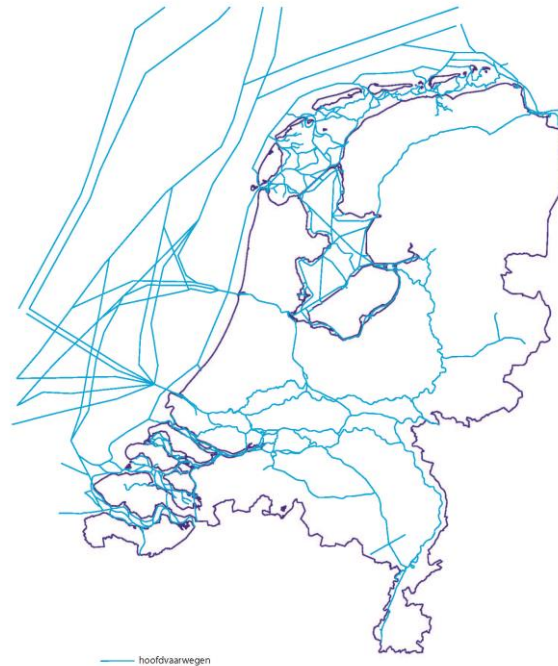
LIJK

Beheergebied van Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat beheert drie Rijksinfrastructuurgebieden:

Speerpunten Rijkswaterstaat

Energie en klimaat

"Parijs waarmaken"

- -20% CO2 in 2020
- Energieneutraal 2030
- Klimaatneutraal en Klimaatbestendig 2050

Circulaire economie

"Economie zonder afval"

- RWS werkt circulair in 2030
- -50% grondstoffen in 2030
- Circulair, zonder afval 2050

Duurzame gebiedsontwikkeling

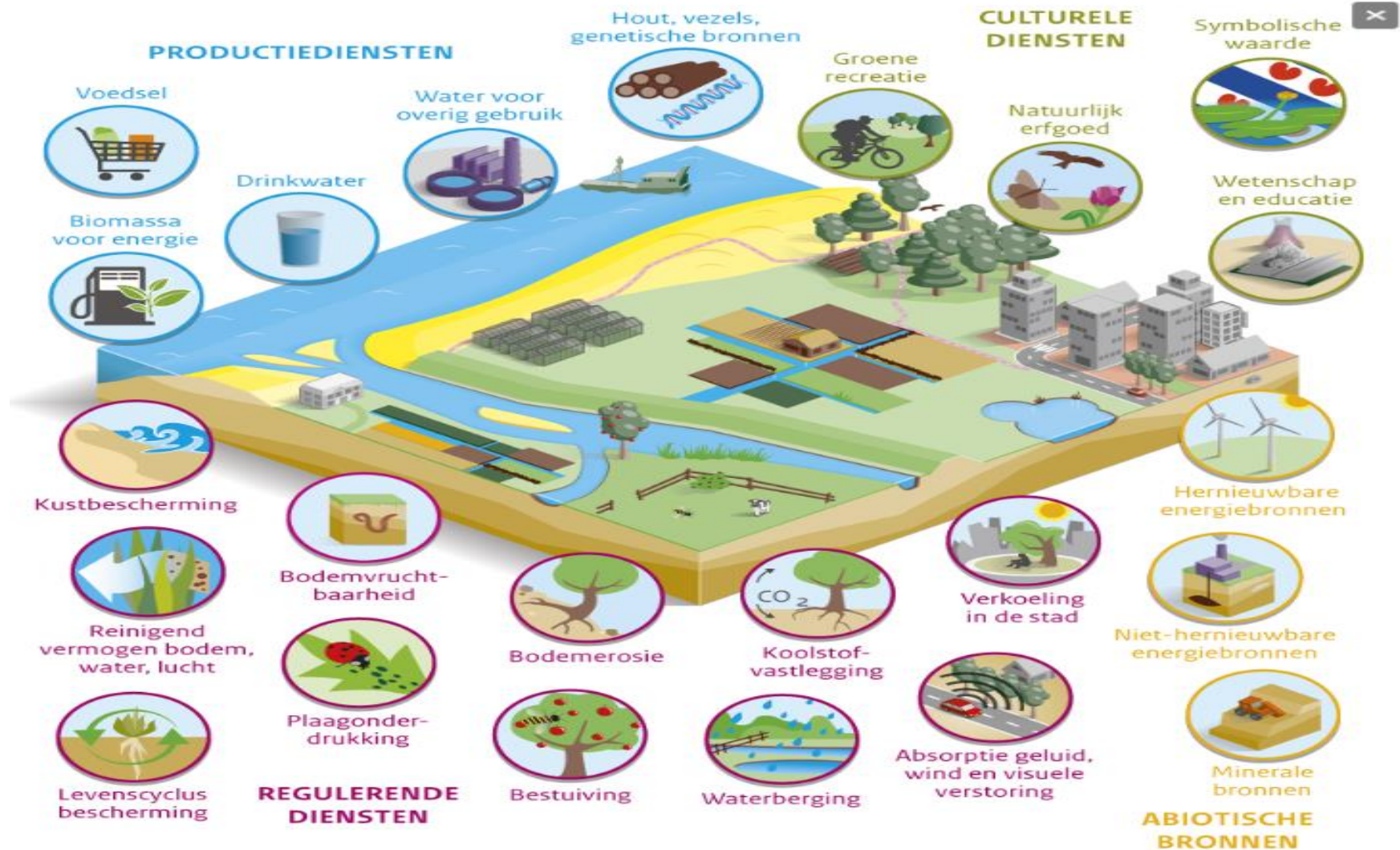

"Nederland mooier maken"

- Bijdragen aan integrale gebiedsopgave
- Meervoudig gebruikt
- Samen met partners

- **Natuurlijk kapitaal** is de voorraad hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen (zoals planten, dieren, lucht, (drink)water, bodem, mineralen) die gezamenlijk verschillende **baten** voor mensen opleveren.
- **Natuurlijk kapitaal:**
  - Levert een belangrijke bijdrage aan een **duurzame leefomgevingskwaliteit**
  - Levert hernieuwbare grondstoffen t.b.v. een meer **circulaire economie**
  - Draagt bij aan **biodiversiteit en klimaatadaptatie** (bijv. door waterberging)
  - Levert een **gezondere leefomgevingskwaliteit** (vergroening van steden, afvangen fijn stof)

Maatschappelijke opgave Rijkswaterstaat

- Meer storm en regen als gevolg van klimaatverandering
- Stijgende zeespiegel
- Dalende bodem
- Vervuild oppervlaktewater

Doorvertaald naar Europese klimaatdoelstellingen en Rutte II

- Biomassastroom verwaarden en inzetten als grondstof
  - > Vervanging van fossiel / primaire grondstoffen
  - > Koolstofvastlegging en vermindering CO2 uitstoot
  - > Reductie van aanleg, beheer en onderhoudskosten
  - > Inkomsten uit biomassa

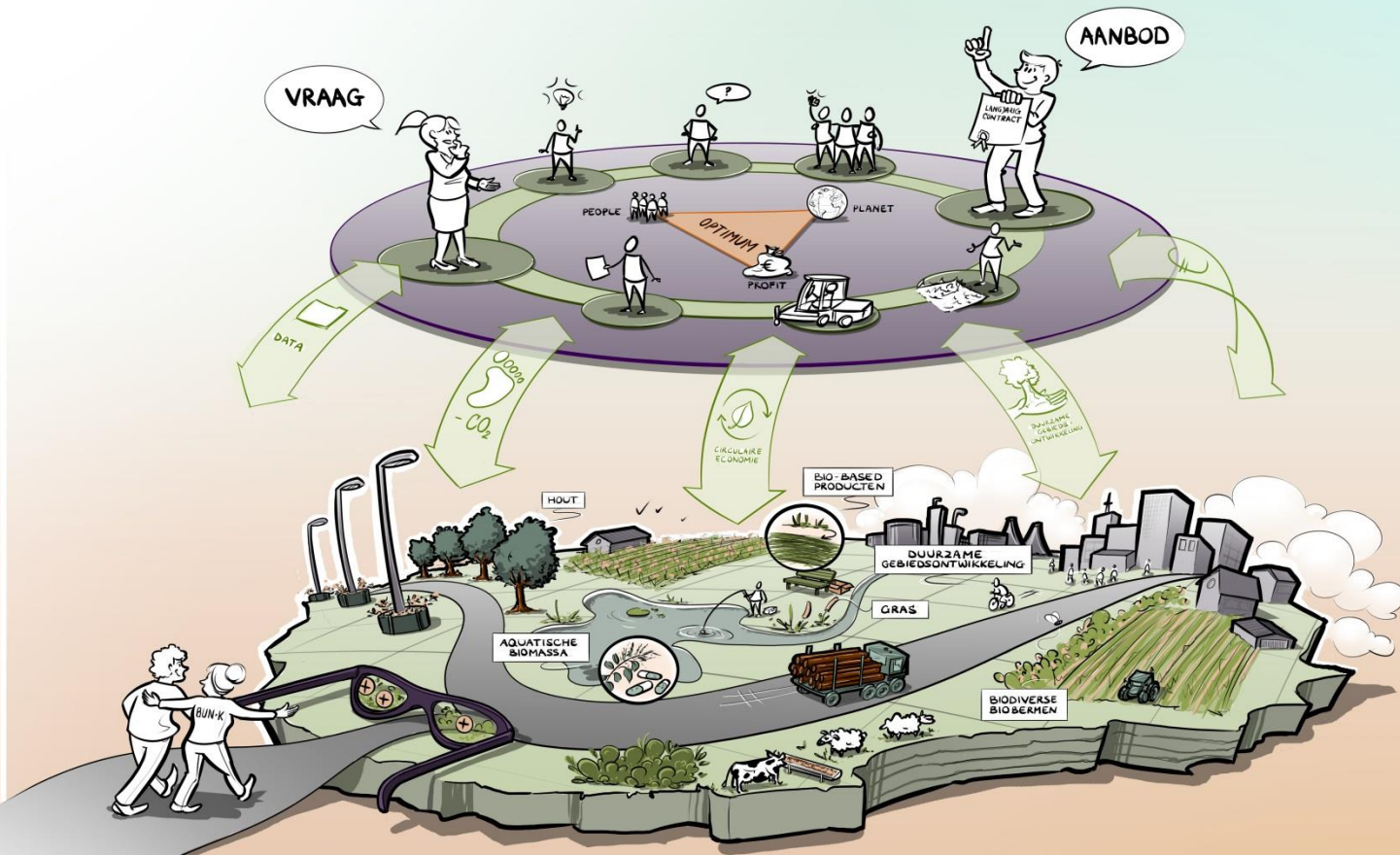

Business Unit Natuurlijk Kapitaal

- De taak van het verwaarden van de afvalstromen wordt uitgevoerd door de Business Unit Natuurlijk Kapitaal (kort BUN-K)
- Samen met derden partijen zet BUN-K nieuwe biomassaketens op
- In deze keten wordt de biomassa uit het areaal verwerkt tot een hoogwaardig eindproduct (al dan niet weer in het areaal)

kijken met andere ogen

natuurlijkkapitaal@rws.nl
www.bun-k.nl

Wat is onze missie?

De Business Unit Natuurlijk Kapitaal ontwikkelt en creeert maatschappelijke **meerwaarde** samen met **andere partners**, voor een **toekomstrobuste** leefomgeving - Planet, People & Profit - door inzet van **Natuurlijk Kapitaal** met focus op onze **groene** assets.

Naast het **aanjagen** en **ontwikkelen** van (afzet-) markten voor biobased toepassingen en producten én door het actief realiseren van projecten **versnellen** we de ingezette maatschappelijke koers én de **waardeontwikkeling** van **biomassa** uit ons Natuurlijk Kapitaal.

Projecten

1. GrassBloxxx/Van Berm Tot Bladzijde
2. Revitalisering Populieren A6
3. Biobased wegmeubilair

Instrument leerruimte

Vernieuwde samenwerking.
Niet alleen een opdrachtgevers en opdrachtnemers relatie.

Werken in gezamenlijke belangen en bedoeling.

Meerwaarde en functies op het areaal

Doelstellingen sneller te realiseren (duurzaamheid).

Kwaliteitsimpuls op het areaal.

Nieuwe beheermethodes

MKBA een basis voor een verdienmodel.
Wat zijn de kosten, baten en opbrengsten.

Meewegen maatschappelijke meerwaarde

Technische innovaties: Er zijn circa 12 innovaties overwogen, waarbij 8 externe partijen betrokken waren. Hierdoor is o.a. ervaring opgedaan in het beoordelen van *people, planet en profit*. Vijf innovaties (flexibele kribben, houtschermen, autonoom meetvaartuig, *the great bubble barrier* en vegetatiebeheer).

Sociale innovaties:

- Gebruik van innovatiekracht door toelating van meer bedrijven dan alleen de opdrachtnemer
- Fysiek terrein en areaal beschikbaar om te testen.
- Afspraken over intellectueel eigendom, bijvoorbeeld uitstellen van delen van opgedane kennis

Wat leert RWS?	Contract-innovatie	Oogsten	Nieuwe toepassing riviersediment
Verbeteren ecosysteem-diensten	Uitbreiden areaalfuncties	RWS als maatschap. verantw. organisatie	

Leerruimte Self Supporting RiverSystem (SSRS)

Samen durven, samen innoveren samen verdienen

De Leerruimte is een nieuw contractueel middel waarmee innoveren op gelijkwaardige voet binnen de gouden driehoek (overheid, bedrijfsleven en kennisinstelling) gefaciliteerd wordt binnen een bestaande contractvorm.

Binnen de Leerruimte worden risico's en successen gedeeld met alle partijen. Zo kunnen we samen waarde toevoegen en innovaties naar een hogere Technological Readiness Level (TRL) brengen. Voor de prestatiecontracten van Rijkswaterstaat is de Leerruimte nu standaard opgenomen als Annex, deze kan altijd geactiveerd worden, ook door de opdrachtnemer.

www.srs.info

Kracht van de Leerruimte is:

- Aanbesteding van een innovatieruimte ipv een specifieke innovatie
- Samen met partners zichtbaar een kwaliteitsimpuls geven aan het gebied
- Staatssteun vriendelijk, past binnen het aanbestedingsrecht en mededingingswet
- Ook geschikt voor andere opgaven (*innova58* en *N65*)

Partners

Deltares	Schaapskudde 't Nijboer
Combinatie BAM/Van den Herik	
RWS dienstonderdelen	
The Great Bubble Barrier	
Aquatic Drone BV	

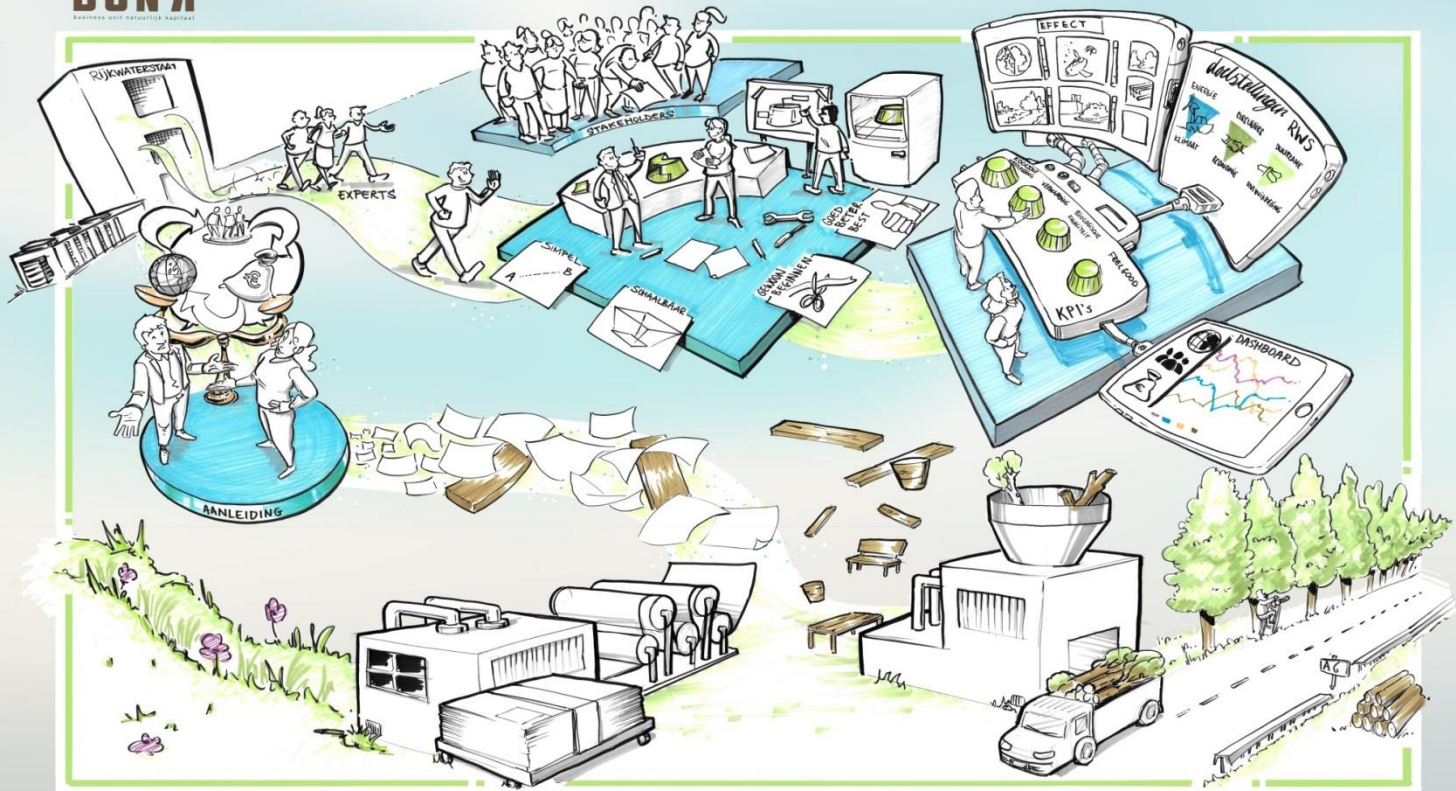
Uitdagingen zijn:

1. Durf, lef en doorzettingsvermogen
2. Organisatiespecifieke processen
3. Innovatiebudget van alle betrokken partners
4. Medewerking van vergunning en handhaving

BUN·X
Business and Resource Expertise

KPI's op niet-monetaire waarden

De Knop:

- ton CO₂
- ton CO₂/jaar

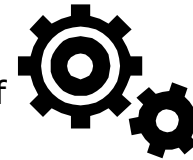

Effect:

- Materiaalstromen
- Klimaat
- Landgebruik

De Knop:

- % areaal zelf bestemd
- % hoogwaardige toepassing

Effect:

- Hoogwaardiger toepassing biomassa
- €
- Landgebruik

De Knop:

- Aantallen en diversiteit van soorten

Effect:

- Robuustere en vitalere ecosystemen
- Versterking natuurlijk kapitaal

De Knop:

- Waardebeleving stakeholder

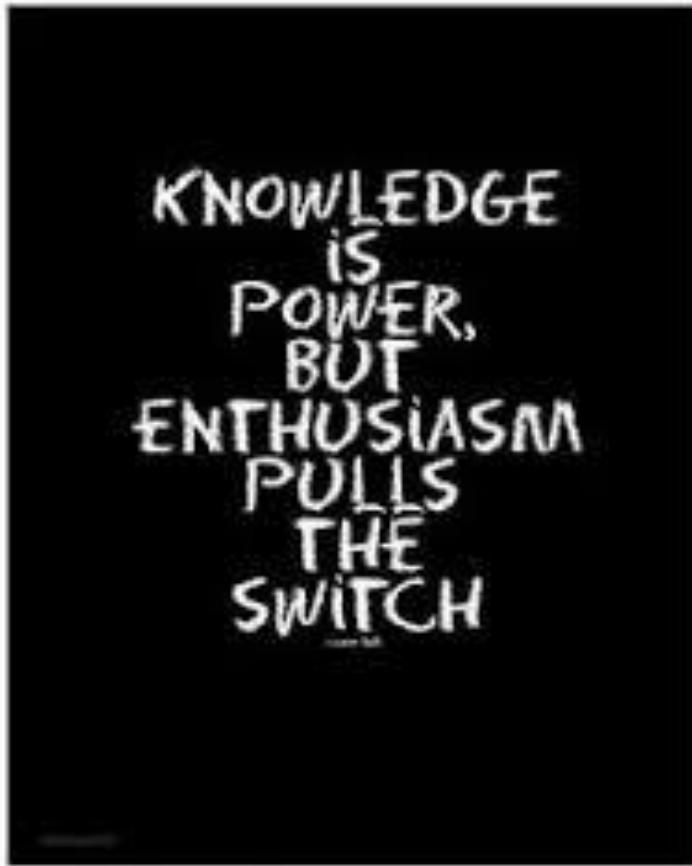
Effect:

- Bewustwording gebiedspotenties
- Verbeterde relaties met stakeholders

Waarom is dit zou zo leuk om te doen?

➤ **Nieuwe ontwikkelingen/technologieën**

- Samen met partners, start-ups, enthousiaste mensen
- Enthousiaste mensen die de wereld willen veranderen

➤ **Mindset in circulair/biobased werken**

- 'Gewoon' doen
- Ruimte nemen en laten zien dat het kan, op kleine en grote schaal

- Als je doet waarin je gelooft, gaat het vanzelf en hou je de energie en kracht om elke tegenslag te overwinnen

Met wie...

Remco van Balen

Judith van Peet

Emile van Eijk

Yuri Wolf

Antoine Giezen

Bas de Leeuw

Mireille Götz

Vragen?

www.bun-k.nl